

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

שופטים

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ב

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים וארבע לבריאה

שנת השבעים וחמש לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

שופטים

א. „סנהדרין שפתחו כולם... חייב“

בהלכות סנהדרין¹ פוסק הרמב"ם: „סנהדרין שפתחו כולם בדיני נפשות תחילה, ואמרו כולם חייב, הרי זה פטור, עד שיהיו שם מקצת מזכין שיהפכו בזכותו וירבו המחייבין ואחר כך ייהרג.“

המקור לדברי הרמב"ם הוא בגמרא, במסכת סנהדרין², וכך נאמר שם: סנהדרין שראו כולן לחובה פטרין אותו, מאי טעמא, כיון דגמירי (=שלמדנו), הלנת דין למעבד ליה זכותא (=מלינים את הדין כדי לחפש לו זכות), והני תו לא חזו ליה³ (=ההללו שוב אינם יכולים למצוא לו זכות).

זה שהרמב"ם אומר „שפתחו כולם בדיני נפשות תחילה ואמרו כולן חייב“, ומשנה בכך מלשון הגמרא „שראו כולן לחובה“, בפשטות הרי זה כדי להסביר יותר (כדרך האחרונים בכלל)⁴, שהמשמעות של דברי הגמרא „ראו כולן לחובה“ היא „פתחו כולם.. תחילה ואמרו כולן חייב“, כלומר, שמיד בתחילת הדין⁵ לא היתה אצל הדיינים שום סברה לזכות, אלא מיד בתחילה „אמרו כולן חייב“.

כמו כן מובן מדוע משמיט הרמב"ם את הסיבה לדין זה, המופיעה בגמרא „מאי טעמא, כיון דגמירי... והני תו לא חזו ליה“ – כי אין דרכו של הרמב"ם להביא בספרו את טעמי ההלכות.⁷

אך יש להבין את דברי הרמב"ם בהמשך – „הרי זה פטור עד שיהיו שם מקצת מזכין שיהפכו בזכותו וירבו המחייבין ואחר כך ייהרג“:

(א) כיון שהלכה זו מהווה הקדמה ויסוד לתוכן של הפרק כולו – ההגדרה מהו רוב לחיוב ורוב לזכות – צריך היה הרמב"ם, לכאורה, לפתוח בעיקר – במסקנת ההלכה, שהחייב בדיני נפשות הוא רק כאשר „היו שם מקצת מזכין שיהפכו בזכותו וירבו המחייבין...“, ולאחר מכן להמשיך „אבל

ולפי פירושו נמצא*, שלא ה' כאן שום משא ומתן, אלא זה ה' ראשית ותחלת אמירתם (וראה גם שו"ת בית יצחק אור"ח סוף הספר השמטה לסי' נג).

אבל במנ"ח מצוה עז (סק"ג) דאינו תלוי בפתיחה רק תלוי ביום הראשון אם היו כולם לחוב פטור ואם היו בתחילה כולם לחוב ואחר זה חזרו לזכות בודאי נהרג. ע"ש. ולפי פירושו צ"ל דזה גופא קמ"ל הרמב"ם שתלוי הכל בפתיחה דיום ראשון (שהוא אינו מפורש בגמ'). ובאמת שכן מפורש ביד רמה לסנהדרין שם תלוי ביום ראשון (הובא לקמן הערה 17). וכן משמע מבאר הגולה למהר"ל בבאר השני (דלא תלוי באמירתם הראשונה אלא בדעתם והסכמתם בדין). וכן מוכח מדבש לפי להחיד"א מערכת ה אות כא (דמביא מהפוסקים, דדוקא אם כולם מטעם אחד אבל אם מטעמים חלוקים הו"ל רוב לחיובא, שא"י שייך לאמירת כולם חייב בפתיחת הדין). – אלא שמלשון הרמב"ם משמע שלא מקרי זה גמר דין**. וראה לקמן בפנים. – ועצ"ע. – וראה לקמן הערה 28.

(7) ראה הל' ת"ת לאדה"ז קור"א רפ"ב.

(* ודוחק גדול לומר שכונתו שמכין שאמרו כן להחזיק (כלשונו שם „חייב אתה“) אי"כ הרי"ז היפך הדין דאין פותחין בדיני נפשות לחובה אלא לזכות (סנהדרין לב, א' במשנה). רמב"ם הל' סנהדרין פ"ה ה"ו). וכפי ששמעו לכא"נ גם מהמשך לשונו שם „אבל אם נשאו ונתנו בזכותו ופתחו לו לזכות ואמרו לו אל תירא כו"י, כי פתיחה בזכות להחזיק אינה שייכת לנדו"ד (ראה מנ"ח שבפנים התערה). (** מוטא"כ להפירוש בשיטה שבסוף חמורא וחיי סנהדרין כאן (בשם הר"א"ש. ובקהלת יעקב (אלגאזי) לשון חכמים שם יתלא בשם המאירי), פ"י רבינו מאיר ממהרין להרגו מיד“ – נמצא דהוי גמר דין שלהם.

(1) רפ"ט.
(2) יו, סע"א (כמצויין במפרשי הרמב"ם – רדב"ז, כס"מ וכו').
(3) בדיק"ס שם הובאה גירסא מכ"י שמיסיים, (תו לא חזו ליה) וזכתיא". וכן הובא ברדב"ז וכס"מ שם. וראה לקמן הערה 16.
(4) ראה יד מלאכי כללי הרמב"ם אות כד. ועוד.
(5) וי"ל דהרמב"ם למדו מלשון הגמרא גופא „ראו כולן לחובה“, ולא „דנו“ וכיו"ב, שמוה משמע שלא ה' זה אחר משא ומתן, כ"א ראו כולם לחובה, תיכף בתחילה. וראה הערה הבאה.
(6) ראה בספר „מלחמת מצוה“ (עשהו רבינו שלמה בן רבינו שמעון דוראן המכונה רשב"ץ בעהמ"ס התשב"ץ" – מהשער דפוס ווארשא, חש"ד), אלא מיד כשעמד לפני העדה למשפט פתחו כולם ואמרו חייב אתה, הוא פטור. ותראה דיוק לשונם שלא אמרו סנהדרין שרנו כולם לחובה אלא שפתחו שמורה על תחלת הדבור (פתח דברין יאיר – ל' הכותב תהלים קיט, קל) כלומר תחלת דברך". ע"ש. ומסיים שם „וכך הם דברי הרמב"ם בהל' סנהדרין" (והרי ה' „פתחו כולם כו"י שמביא הוא ברמב"ם ולא בגמ').

אינו יכול להיפסק כראוי עקב חסרון בקיום התנאי של הלנת הדין¹². ואילו לפי ההסבר השני זהו פגם בגברא הפוסק – בסנהדרין,

בדומה ל„סנהדרין שראו אחד שהרג את הנפש“, אשר אינם יכולים לדון בדין זה, לדעת רבי עקיבא, „דרחמנא אמר ושפטו העדה והצילו העדה וכיון דחזוהו דקטל נפשא (=שראוהו הורג את הנפש) לא מצו חזו ליה זכותא¹³ (=לא יוכלו למצוא לו זכות)“, הרי אין הכוונה שפסק דינם אינו נכון, אלא שאין הם נחשבים כלל כסנהדרין לגבי אדם זה אשר „ראו .. שהרג את הנפש“¹⁴.

ג. הוכחות מן הגמרא לכאן ולכאן

מן הגמרא ניתן להוכיח הן את ההסבר הראשון, והן את ההסבר השני:

הוכחה להסבר הראשון ניתן להביא מכך שהגמרא מציינת במפורש רק את הדין „כיון דגמירי הלנת דין“, ואינה מציינת את המקור לדין זה, שחייבים לחפש זכות לנידון¹⁵, ובמיוחד מכך שהגמרא אינה מציינת את הטעם לדבריה (בדומה לענין שהובא לעיל מן הגמרא במקום אחר, „סנהדרין שראו אחד שהרג“), „דרחמנא אמר ושפטו העדה והצילו העדה“. ומכך מובן, שחשוב כאן בעיקר הפרט, שאי אפשר לקיים את ההלכה של הלנת דין.

אך מצד שני, מכך שהגמרא אינה מסתפקת בציון הדין „כיון דגמירי הלנת דין“ בלבד, אלא מוסיפה לכך טעם „למעבד ליה זכותא“, וממשיכה „והני תו לא חזו ליה“¹⁶ – מובן,

סנהדרין שפתחו כולם בדיני נפשות תחילה ואמרו כולן חייב, הרי זה פטור“.

(ב) כיון שהרמב"ם מציין כאן את הצד לפטור, כאשר „אמרו כולן חייב“, ואת הצד לחיוב, כאשר „יהיו שם מקצת מוכין שיהפכו בנכותו וירבו המחייבין“ – צריך היה הרמב"ם להמשיך ולומר, לא כלשונו „ואחר כך ייהרג“, אלא „ואחר כך יתחייב“⁸ וכדומה – ניסוח המתאים כניגוד ל„הרי זה פטור“.

ב. חסרון בפסק הדין או בפוסקי הדין

כדי להבין זאת יש להקדים ולבאר את הטעם לדברי הגמרא „כיון דגמירי (=שלומדים) הלנת דין למעבד ליה זכותא, והני תו לא חזו ליה“. לכאורה, ניתן להסביר זאת בשתי דרכים:

(א) העיקר הוא הלנת הדין, והענין של „למעבד ליה זכותא“ הוא רק סיבה והסבר לכך שיש צורך בהלנת הדין. כלומר, „פוטרין אותו“ מפני שאם „ראו כולן לחובה“ אין אפשרות לקיים את אחד התנאים הקיימים במקרה שלא מצאו לו זכות⁹ – התנאי „בעי הלנת דין“.

(ב) הסיבה לפטור במקרה זה היא משום ש„הני (=הללו) תו לא חזו ליה“, ואילו הענין של „הלנת דין“ רק גורם לסיבה זו.

כלומר, אין „פוטרין אותו“ משום שבמקרה זה אין בית הדין יכול לקיים את אחד התנאים, אלא משום ש„ראו כולן לחובה (ולכן) תו לא חזו ליה (זכותא)“, ולכן נפגם הענין של „ושפטו העדה והצילו העדה“¹⁰, ואין כאן אפשרות של עדה שמצילה¹¹. בית הדין אשר איננו מסוגל לראות זכות במקרה הנדון, אינו רשאי לחייב, ומשום כך „פוטרין אותו“.

במילים אחרות: לפי ההסבר הראשון זהו פגם הפוגע בִּפְסַק הַדִּין של הסנהדרין, אשר

(8) כלשונו שם פ"ח ה"ב. סה"ג. ועוד.

(9) ראה פרש"י סנהדרין שם (י, א) ד"ה כיון דגמירי.

(10) מטעי לה, כדכיה.

(11) משנה ריש סנהדרין (ב, סע"א). ועד"ו בכ"מ. וראה

לקמן בפנים מר"ה כו, א.

(12) להעיר מקריט ספר להמבי"ט הל' סנהדרין כאן, דמספקא ל' אם הדין דפוטרין אותו כאן הוי מדאורייתא או מדרבנן.

(13) ר"ה, כה, סע"ב ואילך.

(14) ומכ"ש שכ"ה לטעם הב' (והעיקרי) „עד עמדו לפני העדה למשפט (מסעי לה, יב) עד שיעמוד בב"ד אחר“ – מכות יב, א (ראה תוד"ה דרחמנא אמר – ר"ה שם כו, א. וש"ג).

(15) ועד דמי שלמד זכות אינו חוזר ומלמד חובה (סנהדרין לב, א – במשנה. וע"ש בפרש"י ד"ה אינו) דהוי מטעם והצילו העדה.

(16) ובפרט לגירסת ש"ס כ"י (הובא בדק"ס סנהדרין שם) שחוזר ומפרט „והני כיון דלא חזו ל' זכותא (תו כו)“.

ואילו לפי האופן השני, כיון שאין הם נחשבים כלל לסנהדרין לגבי אדם זה, מפני ש"ראו כולן לחובה", יש לומר, שאין הם יכולים כלל לדון בנידון זה גם כאשר מצאו לאחר מכן זכות בענין זה.

ד. הרמב"ם – הסבר שונה

מדברי הרמב"ם מובן שהוא איננו מסביר בשני אופנים אלו:

אמנם, אין דרכו של הרמב"ם לציין את טעמי ההלכות, אך אילו היה סובר שהפגם הוא בחוסר קיום התנאי של הלנת הדין, לפי האופן הראשון, מסתבר שהרמב"ם היה מוכיר זאת שכן אין זה טעם בלבד, אלא גם תנאי להלכה²⁰.

ומדברי הרמב"ם בהמשך מובן, שהפגם איננו, לפי האופן השני שהווכר לעיל, בכך שהדיינים אינם יכולים לראות בזכותו של הנידון כי, "ראו כולן לחובה"²¹, אלא בכך שחסר בפועל ענין של "מקצת מוכיח שיהפכו בזכותו".

כלומר: מדברי הרמב"ם, הרי זה פטור עד שיהיו... ואחר כך ייהרג" מובן, שאין כאן פגם בגברא הפוסק, בסנהדרין, אלא בביצוע פסק הדין בפועל בנידון זה,

אחרת (***) (ב) לא רק קצת ראו בשכלם לזכות אלא רובם, שאו היו זכות גם בפועל (משא"כ כאשר רק קצתם אומרים שאו הזכות הוא רק באמירתם אבל הזכות הוא חובה לו, וכמ"ש במנ"ח שם). – ו"ל דתלוי אם הנדון מקרי שיצא זכאי בדין, שאו אין מקום לדונן עוה"פ או שרק לא נתחייב *** (ותירה מוז, רק אין הורגין אותו – כדעת הרמב"ם – כדלקמן בפנים), שאו היו זכות גם בפועל. ואכ"מ.

(20) ראה אנציקלופדי תלמודית ערך הלנת הדין בסופו, דיש מסתפקין אם הלנת דין מעכבת. ולהעיר מקריית ספר הנ"ל הערה 12. ע"ש.

(21) ולהעיר שהרמב"ם לא פסק כר"ע כ"א כר"ט שעד הרואה נעשה דין – ראה כס"מ ולח"מ לרמב"ם הל' עדות ס"ה. אלא דיו"ל דזוהו רק מפני שיכול להתקיים, והצילו העדה" על ידי השאר שלא ראו אך שהרג את הנפש, משא"כ בנדו"ד שכולם אינן יכולין לראות זכות. וראה טורי אבן לר"ה שם ד"ה ל"ק ר"ע. שו"ת בית יצחק ח"מ ס"ב אות ט'. ביאור הרי"ף פערלא שם. ואכ"מ.

(***) ולהעיר מרמב"ם שם פ"ג ה"דח. אבל כמובן אינו שייך לנדו"ד דשם מדובר, שנגמר דינו'.

(****) ראה ביאור הרי"ף פערלא לטהמ"צ לר"ס עשה יצ.

שהפגם העיקרי הוא ב"הונני", בכך שדיינים אלו, "לא חזו ליה (זכותא)"¹⁷, כפי שהוסבר באופן השני.

זאת ועוד: רק לפי ההסבר השני מובנים יותר דברי הגמרא, "סנהדרין שראו כולן לחובה", כלומר, הפגם הוא בכך שראייתם היא רק לחובה. ומשום כך אין הם יכולים לראות את זכותו, בדומה לאמור לעיל במקרה של "סנהדרין שראו אחד שהרג את הנפש".

לפי זה יש לומר, שתיתכן גם השלכה לגבי ההלכה למעשה: לפי האופן הראשון, שהפגם הוא בפסק הדין, יוצא, שאם לאחר מכן מצאו הדיינים סברה לזכות, אפשר לומר שהם יכולים לדון שוב¹⁸ בנידון¹⁹.

(17) ואולי י"ל דשינוי הלשונות בהפירושים דהדי רמה המאירי לסנהדרין הוא לפי שפליגי בפ' דברי הגמ' כנ"ל: ביד רמה: אמר רב כהנא סנהדרין שראו כולן לחובה ביום ראשון פוטרין אותו מאי טעמא משום דגמירי הלנת דין שאם לא מצאו לו זכות ביום ראשון צריכין להלין את דינו אולי ימצאו לו זכות למחרת ויראה אחד מן המחייבין דברי המוכיח והני כיון דהשתא לא חזי ל' חד מינייהו וזכותא תו לא חזי ל' ולא מהני למעבד ל' הלנת דין ובעינא (הוי קרי) [הלנת דין] דחויא להדורי בתר זכותא וליכא הילכך פטרינן ל'.

במאירי: סנהדרין שפתחו בדיני נפשות כלן לחובה פוטרין אותו. מכיון שתקנו הלנת דין למי שלא מצאו לו זכות ביום ראשון. שמה ימצאו לו טעמי זכות. מכיון שפתחו כלם לחובה אין רואין לו עוד זכות. ואינו נהרג עד שהיפכו מקצתן בזכות וירבו המחייבים: דהדי רמה מרגיש א' הזמן בנדו"ד, "שראו כולן לחובה ביום ראשון", ב' דצריך למעבד הלנת דין, ובמאירי ההדגשה דאין רואין לו עוד זכות (והזמן דיום ראשון כתב בהתקנה דהלנת דין (כפפ"ש" בהסוגיא ד"ה כיון דגמירי) לא בנדו"ד).

(18) ונ"ד מ"ש הרמב"ם שם פ"ה ה"ט.

(19) במנ"ח שם סוסק"ט מספקא ל'. אם ראו כולם לזכות ובאותו היום ראו קצת בשכלם זכות אי מותרים לומר הזכות דלמלך חובה יכול לחזור לזכות כו' והורגין אותו, או* .כיון דתיכף ראו חובה ונפטר א"כ ע"י זכות זה שרוצה ללמד חובה הוא לנידון כו'***.

אמנם עדיין י"ל הנפק"מ כפנים: א' כאשר אין המדובר באותו היום, וא"כ הוי כשיבת דין עוה"פ (מעין סנהדרין

(* ועפ"ז צ"ל דמי"ח המנ"ח לפני"ז בסו"ג (כבהנרה 6) כדבר הפשוט, "אם פתחו כולם לזכות ואחר זה חזרו קצת ויזכו בודאי נהרג". המדובר בהמשך אותו הדין, ובסוסק"ט מ"ד לאחרי שעמדו מדין הא יושבו עוה"פ באותו היום. (** וראה אור"ח משפטי' ג. ב.

וזה דחוק מאוד, כי אפילו בסנהדרין קטנה „אין מעמידין .. אלא אנשים חכמים ונבונים מופלגין בחכמת התורה בעלי דעה מרובה...“²⁷. כיצד ייתכן שאצל כל אלה לא תהא גישה נכונה לדין וכדומה?²⁸!

ובמיוחד כאשר מדברי הרמב"ם מוכה, כדלעיל, שאין זה כלל „חסרון“ בסנהדרין או בפסק דינם, אלא רק בקשר לאדם הנידון.

1. גדול עונו מנשוא

ויש לומר, שהסבר לכך הוא:

ידוע, שעיקרם של עונשי בית דין, מיתה מכות וכו', הוא לשם כפרה. כנאמר לגבי מלקות²⁹, ונקלה אחיך לעיניך, כשלקה הרי הוא כאחיק". כן נאמר³⁰ לגבי עונש מיתה, שעל ידיו מגיע הנענש לחיי עולם הבא. ואף להלכה פוסק הרמב"ם³¹, ש„כל מחוייבי מיתות בית דין ומחוייבי מלקות אין מתכפר להם במיתותן או בלקייתן עד שיעשו תשובה ויתודו“³², ואם כך מובן, שהתכלית של מיתת בית דין או של מלקות היא לכפרת האדם, אלא שהכפרה היא בתנאי „שיעשה תשובה ויתודה“.

לפי זה נראה, שבמקרה שמיתת בית דין אינה יכולה להביא לכפרה, אין מקום לבצע

ולכן (א) אין הרמב"ם אומר „פוטרין אותו“, ניסוח שהיה מדגיש את הקשר שבין הפטור לבין בית הדין ופסק הדין, אלא הוא אומר „הרי זה פטור“, ניסוח המדגיש את הנידון, שהוא פטור ממיתה. (ב) מסיבה זו ממשיך הרמב"ם ואומר „עד שיהיו... ואחר כך ייהרג“, שעל ידי „מקצת מזכין...“ נוצרת האפשרות ליישם אחר כך את הדברים בפועל – „ואחר כך ייהרג“^{21*} (ואין מדובר כאן על יצירת אפשרות לעצם חיובו של הנידון – „ואחר כך יתחייב“).

ה. „חסרון“ בסנהדרין:

כדי לבאר זאת יש להקדים:

יש המפרשים²², שהטעם לדין זה של „סנהדרין שפתחו...“, הוא משום שתופעה של „פתחו כולם .. ואמרו כולן חייב“ מצביעה על פגם בסנהדרין, שגישתם לדין לא היתה כראוי, כי „גילו דעתם... כולם חפצים להמיתו“²³. או משום²⁴ שעל כל נידון אפשר למצוא זכות כלשהי, והעובדה שכל הדיינים לא מצאו זאת מוכיחה שאין הם בקיאים בהלכות, או שהחליטו במהירות ולא עיינו כראוי בדין, ובדומה לכך נאמרים הסברים שונים לגבי חסרונם של הסנהדרין.

אך כמובן דחוק ביותר לומר כך לגבי בית דין בכלל, ועל-אחת-כמה-זכמה לגבי סנהדרין גדולה,

[אשר לגביהם נאמר דין זה, כפי שמפורש ברמב"ם לפי מספר גירסאות²⁵. וכך מובן גם^{25*} מהדין עצמו, כי אילו היה מדובר כאן על סנהדרין קטנה של כ"ג דיינים, מדוע „פוטרין אותו“? צריך היה לזון בכך בבית דין אחר²⁶, ואם יש צורך אף למסור דין זה לסנהדרין גדולה],

21* ומתורצת גם שאלה הא' הנ"ל סעיף א'.

22 מהר"ץ חיות לסנהדרין שם. וראה מלחמת מצוה

ובאר הגולה שנסמנו בהערה 6 (וראה הערה 28).

23 מלחמת מצוה שם.

24 מהר"ץ חיות שם.

25 ראה רדב"ז לרמב"ם. וכן הובא במגדל עז. לח"מ.

וכ"ה ג' כ"ז בגמרא – ראה דק"ס סנהדרין שם.

25* כמ"ש באור שמה שם.

26 להעיר, שב„מלחמת מצוה“ (הנ"ל הערה 6) כ'

„ואפילו בב"ד אחר לא יוכל ללמד זכות על עצמו לפיכך נפטר מכל וכל“. וב„באר הגולה“ שם מסיים „אין על ב"ד של מטה לזון אותו וידון אותו שופט כל הארץ“. ואכ"מ.

27 רמב"ם הל' סנהדרין רפ"ב.

28 בנוגע למ"ש ב„מלחמת מצוה“ („וכיון שסנהדרין אלו טעו בכך ופתחו כו' כולם חפצים להמיתו“, כנ"ל בפנים) – הרי כל הספר הוא „נגד אנשי ודון אנשי רשע אשר הרהיבו להשיב על דברי רז"ל כו', והראה לעיני העמים את צדק דיניהם .. ומלתעות אפיקורסים .. שיברו (לשון השער בספר מלחמת מצוה), י"ל, בדוחק גדול, שלא כתב להם אמיתית הפירוש ע"פ תורה כ"א ענין שיתקבל בשכלם. ונ"ד שמצינו בש"ס כיו"ב כמ"פ שדחו בקש (וראה רשב"ם ב"ב קטז, רע"א). ובפרט הנתשובה היתה לא רק לאפיקורסים כ"א גם „לעיני העמים“ (כמ"ש בהשערי), ד„אסור לגלות להם טעמי תורה“ (כלשון הרשב"ם שם).

29 תצא כה. ג. מכות כג, סע"א – במשנה (הובא בפרש"י עה"פ).

30 משנה סנהדרין מג, ב.

31 הל' תשובה בתהלתן.

32 שבגמ' שם (מו, א"ב) מחלוקת אב"י ורבא, ולרבא (וכן ס"ל לר"י ור"א) נהרג מתוך רשעו יו לו כפרה. ופסק כאב"י – ראה צפע"ג לרמב"ם שם. ואכ"מ.

ז. הטוב – נסתר ביותר

ויש להוסיף עוד הסבר:

כל יהודי, בכל מצב שהוא, הרי כפסק הרמב"ם³⁹, אפילו יהודי, אשר בית דין צריך לכפות עליו לתת גט לאשתו, בכל זאת, הוא רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העבירות".

אפילו לגבי עכן, שהיה בדרגה נחותה ביותר, אומרים חז"ל⁴⁰, "אף-על-פי שחטא ישראל הוא".

ההבדל הוא רק עד כמה הענין ש"רוצה הוא לעשות את כל המצוות", הטוב שביהודי, הוא בגלוי או בהעלם: יש יהודים אשר אצלם הטוב גלוי לגמרי, ויש יהודים אשר אצלם הטוב אינו גלוי כל כך, עד כדי כך שיש כאלה אשר אצלם הטוב נסתר לגמרי, אך מעט מן הטוב הנעלם בא בכל זאת לידי גילוי כלשהו, כי הטוב שביהודי איננו דבר בנוסף למהותו, כעניני הרע הבאים⁴¹ מפני ש"יצרו הוא שתפסו"⁴², אלא זהו בעצם האמת של מציאותו.

לפי זה מובן, שעל כל יהודי, אף בשעה שעובר עבירה שחייבים עליה מיתת בית דין, צריכה להיות אפשרות של לימוד זכות, כי רצונו האמיתי, מציאותו האמיתית, היא הטוב שב⁴³.

אך כאשר סנהדרין, פתחו כולם בדיני נפשות תחילה ואמרו כולן חייב, מצביע הדבר על כך, שהטוב שביהודי זה כל כך מוסתר, שאפילו סנהדרין גדולה, שהם "חכמים ונבונים מופלגים..." – כלומר, "נבונים" להבין דבר מתוך דבר⁴⁴, בהפלגה, מסוגלים להבין את כל הנסתר – גם הם כולם אינם יכולים למצוא בזכותו –

לגבי אדם זה אומרים, "הרי זה פטור": כיון

אותה. בדומה להסברו של בעל "כסף משנה"³³ על פסקו של הרמב"ם³⁴ לגבי עדים זוממים ש, "נהרג זה שהעידו עליו ואחר כך הומו, אינן נהרגין מן הדין, שנאמר³⁵, "כאשר זמם לעשות ועדיין לא עשה... אבל אם לקה זה שהעידו עליו לוקין", והוא מסביר את הטעם להבדל זה,

"דלא אמרינן כאשר זמם ולא כאשר עשה אלא היכא דהרגו על פיהם, משום דגדול עונשם מנשוא אין ראוי לתת להם מיתת בית דין שתכפר עליהם, אלא להניחם שיהיו נדונין אחר מיתה בעונשים נוראים, דוגמא לדבר³⁶, גותן כל זרעו למולך שהוא פטור³⁷, מה שאין לומר כן בהלקו על פי עדותם".

ובדומה לכך בעניננו: כיון שבית דין כשר (פתחו כולם... ואמרו כולן), אשר "אלקים נצב בעדת אל"³⁸, ועל-אחת-כמה-זוכמה סנהדרין גדולה שבלשכת הגזית, קבעו כולם מיד שהוא חייב, ואין אפילו אחד שילמד עליו זכות, הרי זו הוכחה ש"גדול עונו מנשוא" – שהנידון שרוי בדרגה נחותה ביותר, עד אשר עונש מיתת בית דין אינו יכול לכפר עליו, ולכן "פוטרין אותו".

אך בכך אין די לבאר את לשון הרמב"ם "הרי זה פטור עד... ואחר כך ייהרג", שמדברים אלו מובן, שפסק הסנהדרין הוא פסק קבוע, אלא שנידון זה פטור, אי אפשר לממש אצלו פסק דין זה, כדלעיל בסעיף ד'. ואילו לפי ההסבר שלעיל מובן סנהדרין אשר "פתחו כולם.. ואמרו כולן חייב" קובעים שאצל אדם זה לא שייך עונש ככפרה, כלומר, שפסק דינם "חייב" – איננו פסק מתאים, "ולכן" מתאים יותר היה להשתמש בלשון הגמרא, "פוטרין אותו", המדגישה, שבמקרה זה אין בית הדין יכול לפסוק, כי "גדול עונו מנשוא".

39) הל' גירושין ספ"ב.

40) סנהדרין מד, רע"א.

41) ראה סה"מ תרנ"ט (ע' פה).

42) ל' הרמב"ם הל' גירושין שם.

43) במכש"כ וק"ו מהטעם, אמור לאומן טעשאוירי

(תענית כ, ריש ע"ב) ובנוד"ד הוא ב.

44) ראה ספרי ופרש"י דברים א, יג.

33) הל' עדות פ"כ ה"ב בסופה.

34) הל' עדות שם.

35) פירשתנו יט, ט.

36) ראה סו"ג ל"ח מ.

37) סנהדרין סד, ב. רמב"ם הל' ע"ז פ"ו ה"ד.

38) תהלים פב, א. וראה סנהדרין שבעה"ד.

אף כאשר מדובר על יהודי אשר שרוי במצב שפל עד כדי כך, שאפילו הסנהדרין, אשר התורה אומרת שתפקידם הוא „הצילו העדה“, לחפש ולמצוא הצלה וזכות לכל יהודי, וגם הם רואים בו בכל זאת רק חובה, ואינם רואים בו שום זכות – למרות זאת קובעת תורת אמת פסק דין ברור, שמציאות כזו אינה אפשרית, גם יהודי זו רוצה לקיים את כל המצוות. והלכה זו עצמה מביאה לידי כך שהסנהדרין ילמדו זכות על יהודי זה ועל ידי כך⁴⁷ יגלו את ה„רוצה“ שבו, את הטוב שבו.

על־אחת־כמה־וכמה כאשר מדובר על יהודים בדורנו, אשר למרות שנמצאים במצב של „אני ישנה“⁴⁸, בכל זאת „לבי ער“ לקדוש־ברוך־הוא ולתורתו ולמצוותיו⁴⁹, וכאשר הלב היהודי הוא, כנפסק בתורת אמת. ער – הרי הוא אכן מתעורר ומגיע לידי גילוי.

ובמיוחד בהימצאנו בתקופת חודש אלול, כאשר המלך – מלך מלכי המלכים הקדוש־ברוך־הוא – נמצא „בשדה“, ואו⁵⁰ רשאים (ויכולים⁵¹) כל מי שרוצה לצאת להקביל פניו (בשדה) והוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם –

צריך לצאת ולהשפיע על כל יהודי בכל מצב שהוא, שיתעורר אצלו בגלוי ה„רצון“ לקבל את פני המלך בשדה.

וההשפעה היא על ידי הסתכלות זו עצמה: כאשר מהפכים ומדברים בזכותו של יהודי, שבו, ישנו חלק אלוקה ממעל ממש, הניצוץ האלקי, עד כדברי הרמב"ם, ש„הוא רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העבירות“, ושזוהי מציאות האמיתית – על ידי כך מגלים יותר את הטוב שבו,

ומשפיעים עליו „לצאת“ ממקומו (בַּמְדַּבֵּר⁵²) כדי לקבל פני המלך „בשדה“,

48 שה"ש ה, ב.

49 ראה ד"ה אני ישנה בסה"מ אידיש. ובכ"מ.

50 לקו"ת ראה לב, סע"א ואילך.

51 הוספת כ"ק מ"ח אדמו"ר – סד"ה לך אמר לבי ה"ש"ת.

52 ראה לקו"ת שם לב, ב. וראה לקו"ש [המתרגם]

ח"ד ע' 326.

שאצלו בודאי קיים הטוב, אלא שבית דין זה אינו מסוגל „למוצא“ משום שהוא מוסתר ביותר, אין יכול לחול עליו פסק של בית הדין הזה.

אין זה פגם בבית הדין או בגישתו לפסיקה, שהרי התורה אמרה, שאין לו לדיין אלא מה שעיניו רואות⁴⁵, והסנהדרין הגדולה – „אשר יהיה בימים ההם“⁴⁶ – ראתה את כל מה שהיתה צריכה ויכולה לראות.

אך כיון שתורת אמת פוסקת שגם יהודי זה רוצה לקיים את כל המצוות, ויש בו טוב המסתתר, אין יכול לחול עליו פסק בית הדין – „עד שיהיו שם מקצת מזכין שיהפכו...“.

ויש לומר עוד, שעל ידי כך גם מתגלה הטוב שהיה מוסתר לגמרי לפני כן, וכיון שהוא מתגלה, יכול לחול עליו פסק בית הדין, ו„הפכו בזכותו...“.

ביתר עומק: פסק בית הדין „ייהרג“ יכול להתבצע רק אם „היו שם מקצת מזכין שיהפכו בזכותו“, כי, כאמור ב„כסף משנה“, תכלית עונשי בית הדין היא כפרת האדם. והעונש מביא לכפרה רק כאשר הוא מגיע ומגלה את הטוב שבו. ולכן, כאשר כל הדיינים רואים רק את חובתו, הרי שהטוב הוא נסתר לגמרי, ולכן אין העונש – „ייהרג“ – יכול להביא כפרה ליהודי זה.

רק לאחר שמהפכים בזכותו, פעולה שמגלה הטוב שבו⁴⁷, או פועל העונש את פעולתו ומביא ליהודי כפרה והוא זוכה לחיי העולם־הבא.

ח. גילוי מעלת היהודי

מכך נלמדת הוראה אודות מעלתם העצומה וזכותם של ישראל:

45 ראה סנהדרין ו, סע"ב. וש"נ.

46 פירשתנו יו, ט. „אין חייב ללכת אלא אחר ב"ד שבדורך" (רמב"ם הל' ממרים פ"ב ה"א. וראה ספרי ופרש"י עה"פ).

47 וכמוכן מהביאור במח"ל (ערכין טו, ב. רמב"ם הל' דעות פ"ז ה"ג) שלשון הרע „קטיל תליתאי“, גם „זה שאומר עליו“ (אף שאינו עובר עבירה) – כי ע"י לה"ד מגלה ומוציא הרע שלו, ומרובה מדה טובה, דכאשר מדבר בזכותו ה"ו מגלה הטוב של השני (ועאכו"כ כאשר נעשה על ידי הסנהדרין) – ראה בכ"ו בארוכה לקו"ש חכ"ז ע' 163 ואילך (וראה שם גם ביאור דברי הרמב"ם הל' דעות פ"ה ה"ו „מספר בשבח חבירו ולא בנגותו כלל“) ובהגמטן שם.

נשמה שלמה בגוף שלם, נשמה בגוף למטה מעשרה טפחים⁵⁴, וכל אחד ואחת נכתבים ונחתמים לאלתר⁵⁵ בספרן של צדיקים גמורים לשנה טובה ומתוקה בטוב הנראה והנגלה בגשמיות וברוחניות גם יחד.

(משיחת ש"פ תשא תשמ"ה)

אשר על ידי כך מתגלה, בנוסף ל"מקצת" של הטוב שבו – "מקצת מזכין שיהפכו בזכותו" – גם הטוב במדה מרובה, עד אשר ריבוי הטוב והזכות מכריע את המנוגד לכך, ומביא לידי כך שהוא "שקול", וגורם לו "תשועה והצלה"⁵³, ולאחר מכן הוא יוצא זכאי בדיון,

שכל יהודי מתעורר בתשובה כראוי ובשלמות, ויש לו כפרה שלמה, כפי שזוהי

(53) רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד.

(54) ע"ד מרז"ל באותו מקום (יומא פו, ב).

(55) ר"ה (טז, ב) וב"מדרש" (ירושלמי ר"ה פ"א ה"ג. יל"ש ואתחנן רמו תתנה) הובא בטאו"ח (סו"ס תקפא) שכבר בער"ה בטוה"ז שזוכין כו' ועד שמתעטפין כו'.

לזכות

כ"ק אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וּרְבִינוּ

מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ

ויהי' שיע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי', יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וּרְבִינוּ מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ

לְעוֹלָם וָעֶד

הוספה

בשורת הגאולה

לז.

ע"פ המדובר כמה פעמים ובפרט לאחרונה – וועגן דער הכרזה והודעה פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו¹: „לאלתר לתשובה (ובמילא איז) לאלתר לגאולה“, אַז מ'האַט שוין אַלץ פאַרענדיקט, אויך דער „צופוצן די קנעפּ“², און עס דאַרף נאָר זיין „עמדו³ הכן כולכם“⁴ – און דאָס האָט מען שוין אויך פאַרענדיקט – אויף צו מקבל זיין פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש – איז פאַרשטאַנדיק, אַז מ'האַלט שוין איצטער באַ דעם זמן פון קיום היעוד „ואשיבה⁵ שופטיך כו' ויועצריך“⁶, און נאָכמער: כבתחילה: מ'האַט שוין די התחלה דערפון, כדלקמן.

. . . בכל הדורות – אויך לפני תחה"מ של משה – איז נוגע די הלכה צו וויסן אַז „האל' מנבא את בני האדם“⁷ (גילוי אלקות בגדרי הנבראים), ביז די שלימות בזה ווי ס'איז געווען באַ משה⁸. און נאָכמער – בכל דור איז שייך אַז „נביא אקים להם גו' כמוך“⁹, ווי דער רמב"ם איז מבאר¹⁰ אַז „כל נביא שיעמד אחר משה רבינו אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה כו'“, ד.ה. אַז יעדער נביא איז אַ

---

(1) „קול קורא“ ב„הקריאה והקדושה“ (סיון-תמוז תש"א. אלול תש"ב) – נדפסו באגרות-קודש אדמו"ר מהורי"צ ח"ה ע' שסא ואילך. שעז ואילך. תח ואילך. ח"ו ע' תל ואילך.

(2) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.

(3) אגרות-קודש שלו ח"ד ע' רעט. וש"נ.

(4) ראה „היום יום“ ט"ו טבת. ובכ"מ.

(5) ישע' א, כו.

(6) ראה פיה"מ להרמב"ם סנהדרין פ"א מ"ג, דמשמע שם ש„ואשיבה שופטיך גו'“ יהי עוד „לפני בוא המשיח“ וכחסיום בכתוב זה „אחרי כן יקרא לך עיר הצדק גו'“. וראה לקו"ש ח"ט

ע' 105 הערה 74.

(7) רמב"ם הל' יסודי התורה רפ"ז.

(8) לקו"ש חכ"ג ע' 71. ע"ש.

(9) פרשתנו יח, יח.

(10) שם פ"ח ה"ב.

המשך פון נבואת משה ותורתו (נאָר אין דעם גילוי הנבואה זיינען פאַראַן חילוקי דרגות, ווי דער רמב"ם איז מבאר¹¹). ובדורנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ובפרט לאחרי וואָס „תחזור הנבואה לישראל¹²“, וואָס איז „הקדמת משיח¹² – די נבואה וואָס וועט זיין באַ משיח צדקנו (וואָס „נביא¹³ גדול הוא קרוב למשה רבינו“), ואמרו חז"ל¹⁴ אַז „גואל ראשון (משה) הוא גואל אחרון“, און בכל דור ודור איז דאָ איינער וואָס איז ראוי לזה – דעריבער דאַרף מען וויסן אַלס אַ הלכה אויך בזמן הזה (נאָך פאַר דער גאולה), אז ס'איז דאָ די מציאות פון גילוי הנבואה (באַ משיח עוד לפני הגאולה), אַלס אַ מעין והתחלה (”יועציך כבתחלה“) צו שלימות גילוי הנבואה לאחרי הגאולה. דאָס הייסט, אַז דאָס איז ניט קיין חידוש וואָס וועט זיך אויפּטאַן ערשט נאָך דער גאולה, נאָר די התחלה בזה ווערט שוין אויפגעטאַן פריער בבחי' ”יועציך כבתחלה“, דעריבער שרייבט עס דער רמב"ם אין זיין ספר הלכות (ובפרט אַז דער רמב"ם שרייבט בספרו אויך די הלכות וואָס זיינען נוגע לימות המשיח, אויך – די הקדמה לזה).

ע"פ הנ"ל וועט מען פאַרשטיין דעם אויפטו פון די לעצטע דורות בכלל ובפרט פון דעם איצטיקן דור ובפרט אין דעם איצטיקן זמן, וואָס לויט הכרזת והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו האָט מען שוין אַלץ פאַרענדיקט, און לויט אַלע סימנים האַלט מען שוין אין די לעצטע רגעים פאַר דער גאולה.

. . . מ'האָט די שלימות פון יפוצו מעינותיך חוצה בכל קצוי תבל, ובאופן המובן בשכל בני אדם, אפילו פון אַזאַ וואָס געפינט זיך אין חוצה שאין חוצה הימנו, און אויך – דער תרגום פון פנימיות התורה ותורת החסידות אין לשון עם ועם [רוסיש, וכיו"ב] דורך כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובאופן דהולך ומוסיף ואור, ביז בימים האחרונים – אויך

(11) פ"ז ה"ו.

(12) רמב"ם אגרת תימן פ"ג.

(13) רמב"ם הל' תשובה פ"ט ה"ב.

(14) ראה שמו"ר פ"ב, ד. זח"א רנג, א. שער הפסוקים פ' ויחי. תו"א ר"פ משפטים. ועוד.

אָפּגעדרוקט (ספר התניא, תושב"כ פון חסידות¹⁵) אויף „בריייל“, דער כתב פֿאַר „סגי נהור“ ר"ל (כמדובר לעיל¹⁶).

וע"פ די הכרזה הנ"ל פון כ"ק מו"ח אדמו"ר, אַז מ'האַט שוין פֿאַרענדיקט אַלע עניני העבודה, כולל די עבודה פון רבותינו נשיאינו אַלס „שופטיך“ און „יועציך“ עד היום הזה, און „אכשור דריי"17 כפשוטו – איז פֿאַרשטאַנדיק, אַז ס'איז שוין געקומען די צייט פון „ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציך כבתחלה“ בתכלית השלימות (און מ'דאַרף ניט אָנקומען צו שוטרם, ווייל ס'איז שוין אַלץ מבורר), לאחרי די טעימה והתחלה בזה דורך רבותינו נשיאינו¹⁸.

דערפון איז פֿאַרשטאַנדיק דער לימוד וואָס יעדערער האָט שטייענדיק אין שבת פרשת שופטים בדורנו זה ובפרט בזמן האחרון, די לעצטע רגעים פון גלות – אַז עס דאַרף זיין אַן עבודה בהתאם מדה כנגד מדה צו מצב הגאולה:

צו מפרסם זיין באַ זיך און ביי אַלע צו וועמען מ'קען דערגרייכן – אַז מ'דאַרף אויף זיך מקבל זיין און אויף זיך אָננעמען (מיט נאָכמער שטאַרקייט) די הוראות ועצות פון די „שופטיך“ און „יועציך“ שבדורנו – „מאן מלכי רבנן"19 בכלל, ובפרט נשיא דורנו – וועלכער קומט בהמשך צו רבותינו נשיאינו שלפניו – דער שופט דורנו ויועץ דורנו, און נביא דורנו,

וכציווי התורה הנ"ל⁹: „נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודיבר אליהם את כל אשר אצונו“, „אליו תשמעון"20, וכפס"ד

15) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר – נדפס בקיצורים והערות לתניא ע' קיח ואילך. אגרות קודש שלו ח"ד ע' רכא ואילך. וראה שם ח"ה ע' צ.

16) שיחת ש"פ עקב (סה"ש ה'תנשא ע' 764 ואילך).

17) ל' חז"ל – יבמות לט, ב. חולין צג, ב.

18) ראה פיה"מ להרמב"ם שבהערה 6: ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציך כבתחילה . . . זה יהי' בלי ספק כשיכון הבורא ית' לבות בני אדם ותרבה זכותם ותשוקתם לשם יתברך ותגדל חמתם לפני בוא המשיח כו'.

19) ראה גיטין סב, א.

20) פרשתנו יח, טו.

הרמב"ם הנ"ל, אַז אויב איינער האָט די מעלות ושלימויות וואָס אַ נביא דאַרף האָבן און באַווייזט אותות ומופתים – ווי מ'האָט געזען און מ'זעט בהמשך קיום ברכותיו באַ נשיא דורנו – איז „אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה ואמר אם נתן אות אליו תשמעוּן“, דורך דעם וואָס „יאמר דברים העתידיים להיות בעולם ויאמנו דבריו“²¹ (ווי מ'האָט עס געזען באַ כ"ק מו"ח אדמו"ר),

און נאָכמער: „נביא שהעיד לו נביא אחר שהוא נביא – ווי דאָס איז בנוגע צו נשיא דורנו, און דאָס ווערט נמשך בדור שלאחריו ע"י תלמידיו כו' – הרי הוא בחזקת נביא ואין זה השני צריך חקירה“²²; מ'דאַרף אים פּאָלגן גלייך תיכף ומיד נאָך „קודם שיעשה אות“, און „אסור לחשוב אחריו ולהרהר בנבואתו שמא אינו אמת ואסור לנסותו יותר מדי כו' שנאמר²³ לא תנסו את ה' אלקיכם כאשר נסיתם במסה כו' אלא מאחר שנודע שזה נביא יאמינו וידעו כי ה' בקרבם ולא יהרהרו ולא יחשבו אחריו כו“²², וואָרום מ'איז מאמין אין דברי הנביא, ניט ווייל דאָס איז זיינע דעם נביא'ס רייד, נאָר ווייל דאָס איז דעם אויבערשטן רייד דורך דעם נביא!

. . . האָט מען די הוראה כנ"ל, אַז מ'דאַרף מפרסם זיין לכל אנשי הדור, אַז מ'האָט זוכה געווען אַז דער אויבערשטער האָט אויסגעקליבן און ממנה געווען אַ בעל-בחירה, וואָס מצד עצמו איז ער שלא בערך העכער פון אנשי הדור, אַז ער זאָל זיין „שופטיך“ און „יועצריך“ און דער נביא הדור, וועלכער זאָל אָנווייזן הוראות און געבן עצות בנוגע צו דער עבודה פון אַלע אידן און אַלע מענטשן פון דעם דור, בכל עניני תורה ומצוות, און בנוגע צו דעם אַלגעמיינעם טאָג טעגלעכן לעבן און אויפפירונגען, אויך אין „בכל דרכיך (דעהו)“ און „כל מעשיך (יהיו לשם שמים)“²⁴,

21) רמב"ם שם רפ"י.

22) שם ה"ה.

23) ואתחנן ו, טז.

24) משלי ג, ו. אבות פ"ב מ"ב. וראה רמב"ם הל' דיעות ספ"ג. טשו"ע או"ח סרל"א.

ביז - די נבואה העיקרית - די נבואה²⁵ אַז „לאלתר לגאולה“ און תיכף ומיד ממש „הנה זה (משיח) בא“²⁶.

. . . און דורך דער קבלה וקיום ההוראות פון „שופטיך“ און „יועציך“ שבדורנו - ווערט דורך דעם גופא דער מעין און התחלה פון קיום התפלה²⁷ „השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה“ בגאולה האמיתית והשלמה, במכ”ש פון דעם וואָס „סוף מעשה במחשבה תחלה“²⁸, עאכו”כ אַז דאָס איז שוין אויך אין דיבור („ניב שפתיים“, ענין הנבואה), ווי ס’איז נהוג לאחרונה צו אַרויסברענגען די דברים בדיבור, כולל ובמיוחד - אַז אַט אַט קומט די גאולה.

- וואָס עפ”ז האָט מען אויך אַן ענטפער אויף דער שאלה וואָס מ’פרעגט אויף דעם וואָס מ’רעדט לאַחרונה אַז די גאולה קומט תיכף ומיד ממש - לכאורה: ווי קען דאָס אַזוי גלאַטיק דורכגיין און מצליח זיין; ווי וועלן די בני־בית זיך אַפרופען אויף דעם, און וואָס וועט די וועלט זאָגן אויף דעם?! איז דער ענטפער, אַז אויב די עניני הגאולה וואָלטן געווען אַ חידוש, וואָלט אפשר געווען אַן אַרט אויף דער שאלה; וויבאַלד אָבער אַז די גאולה איז ניט קיין חידוש דבר, נאָר כל עניני הגאולה האָבן זיך שוין אָנגעהויבן („כבתחלה“) און זיינען שוין נמשך ונתקבל געוואָרן אין עולם הזה הגשמי התחתון שאין תחתון למטה ממנו (בבחי’ „ויועציך כבתחלה“) - וועט ניט זיין אַ פלא ווען די גאולה קומט תיכף ומיד ממש!

(משיחות ש”פ שופטים, ד’ אלול תנש”א)

(25) לא רק בתור חכם ושופט אלא בתור נביא, שזהו בודאות - ראה מאמרי אדה”ז הקצרים ע’ שנה-ו.

(26) שה”ש ב, ח ובשהש”ר עה”פ.

(27) ברכה הי”א דתפלת העמידה.

(28) פיוט „לכה דודי“.

ע"פ המדובר כמה פעמים ובפרט לאחרונה – בנוגע להכרזת והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו: „לאלתר לתשובה (ובמילא) לאלתר לגאולה“, שכבר סיימו הכל, גם את „צחצוח הכפתורים“², וצריך רק להיות „עמדו³ הכן כולכם“⁴ – וגם את זה כבר סיימו – לקבל פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש – מובן, שאוחזים כבר עתה בזמן של קיום היעוד „ואשיבה⁵ שופטיך גו' ויועציק“, ויתירה מזו: כבתחילה: כבר ישנה ההתחלה בזה, כדלקמן.

. . . בכל הדורות – גם לפני תחה"מ של משה – נוגע ההלכה לדעת ש„הא-ל מנבא את בני האדם“⁷ (גילוי אלקות בגדרי הנבראים), עד השלימות בזה כפי שהי' אצל משה⁸. ויתירה מזו – בכל דור שייך ש„נביא אקים להם גו' כמוך“⁹, כמבואר ברמב"ם¹⁰ ש„כל נביא שיעמד אחר משה רבינו אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה כו““, כלומר, שכל נביא הוא המשך נבואת משה ותורתו (אלא שבגילוי הנבואה ישנם חילוקי דרגות, כמבואר ברמב"ם¹¹). ובדורנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ובפרט לאחרי ש„תחזור הנבואה לישראל“¹², שהיא „הקדמת משיח“¹² – הנבואה שתהי' אצל משיח צדקנו (ש„נביא¹³ גדול הוא קרוב למשה רבינו“), ואמרו חז"ל¹⁴ ש„גואל ראשון (משה) הוא גואל אחרון“, ובכל דור ודור ישנו אחד הראוי לזה – לכן צריכים לדעת בתור הלכה גם בזמן הזה (עוד קודם הגאולה), שישנה המציאות דגילוי הנבואה (אצל משיח עוד לפני הגאולה), כמעין והתחלת („יועציק כבתחלה“) שלימות גילוי הנבואה לאחרי הגאולה. היינו, שאין זה חידוש שיתחדש רק לאחרי הגאולה, אלא שההתחלה בזה נפעלת עוד קודם בבחי' „יועציק כבתחלה“, ולכן כותב זאת הרמב"ם בספר ההלכות שלו (ובפרט שהרמב"ם כותב בספרו גם את ההלכות הנוגעות לימות המשיח, גם – ההקדמה לזה).

ע"פ הנ"ל יובן החידוש דדורות האחרונים בכלל ובפרט דדורנו זה

ובפרט בזמן זה, שע"פ הכרזת והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו כבר סיימו הכל, וע"פ כל הסימנים אוחזים כבר ברגעים האחרונים לפני הגאולה.

... ישנה השלימות דיפוצו מעינותיך חוצה בכל קצוי תבל, ובאופן המובן בשכל בני אדם, אפילו של זה הנמצא בחוצה שאין חוצה הימנו, וגם – תרגום פנימיות התורה ותורת החסידות בלשון עם ועם [רוסית, וכיו"ב] ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובאופן דהולך ומוסיף ואור, עד לימים האחרונים – שנדפס גם (ספר התניא, תושב"כ דחסידות¹⁵) ב"ברייל", הכתב עבור "סגי נהור" ר"ל (כמדובר לעיל¹⁶).

וע"פ ההכרזה הנ"ל דכ"ק מו"ח אדמו"ר, שכבר סיימו את כל עניני העבודה, כולל העבודה דרבותינו נשיאינו כ"שופטיך" ו"ויעציק" עד היום הזה, ו"אכשור דרי"¹⁷ כפשוטו – מובן, שכבר הגיע הזמן ד"ואשיבה שופטיך כבראשונה ויעציק כבתחלה" בתכלית השלימות (ואין צריכים לשוטרים, כיון שכבר הכל מבורר), לאחרי הטעימה וההתחלה בזה ע"י רבותינו נשיאינו¹⁸.

מזה מובן הלימוד לכל או"א בעמדנו בשבת פרשת שופטים בדורנו זה ובפרט בזמן האחרון, הרגעים האחרונים דהגלות – שצריכה להיות עבודה בהתאם מדה כנגד מדה למצב הגאולה:

לפרסם אצל עצמו ואצל כל אלו שאפשר להגיע אליהם – שצריכים לקבל על עצמם ולקחת על עצמם (ביתר חוזק) את ההוראות והעצות ד"שופטיך" ו"ויעציק" שבדורנו – "מאן מלכי רבנן"¹⁹ בכלל, ובפרט נשיא דורנו – הבא בהמשך לרבותינו נשיאינו שלפניו – שופט דורנו ויעץ דורנו ונביא דורנו,

וכציווי התורה הנ"ל⁹: "נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודיבר אליהם את כל אשר אצונו", "אלוי תשמעון"²⁰, וכפס"ד הרמב"ם הנ"ל, שאם יש לאחד המעלות והשלימויות שצריכים להיות לנביא והוא מראה אותות ומופתים – כפי שראו ורואים בהמשך קיום

ברכותיו אצל נשיא דורנו – הרי „אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה ואמר אם נתן אות אליו תשמעון“, עי"ז ש„יאמר דברים העתידיים להיות בעולם ויאמנו דבריו“²¹ (כפי שראו זאת אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר),

ויתירה מזו: „נביא שהעיד לו נביא אחר שהוא נביא – כפי שהוא בנוגע לנשיא דורנו, ונמשך בדור שלאחריו ע"י תלמידיו כו' – הרי הוא בחזקת נביא ואין זה השני צריך חקירה“²²; וצריכים לציית לו תיכף ומיד עוד „קודם שיעשה אות“, ו„אסור לחשוב אחריו ולהרהר בנבואתו שמא אינו אמת ואסור לנסותו יותר מדי כו' שנאמר²³ לא תנסו את ה' אלקיכם כאשר נסיתם במסה כו' אלא מאחר שנודע שזה נביא יאמינו וידעו כי ה' בקרבם ולא יהרהרו ולא יחשבו אחריו כו“²², כיון שמאמינים בדברי הנביא, לא משום שאלו דבריו של הנביא, אלא משום שאלו דברי הקב"ה ע"י נביא זה!

. . . ישנה ההוראה כנ"ל, שצריכים לפרסם לכל אנשי הדור, שזכינו שהקב"ה בחר ומינה בעל-בחירה, שמצד עצמו הוא שלא בערך נעלה מאנשי הדור, שיהי' ה„שופטיך“ ו„יועציך“ ונביא הדור, שיורה הוראות ויתן עצות בנוגע לעבודת כל בני וכל האנשים דדור זה, בכל עניני תורה ומצוות, ובנוגע לחיי והנהגת היום יום הכללית, גם ב„בכל דרכיך (דעהו)“ ו„כל מעשיך (יהיו לשם שמים)“²⁴,

עד – הנבואה העיקרית – הנבואה²⁵ ש„לאלתר לגאולה“ ותיכף ומיד ממש „הנה זה (משיח) בא“²⁶.

. . . וע"י הקבלה וקיום ההוראות ד„שופטיך“ ו„יועציך“ שבדורנו – נעשה עי"ז גופא מעין והתחלת קיום התפלה²⁷ „השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה“ בגאולה האמיתית והשלימה, במכ"ש מ„סוף מעשה במחשבה תחלה“²⁸, עאכו"כ שזה כבר גם בדיבור („ניב שפתיים“, ענין הנבואה), כנהוג לאחרונה לבטא את הדברים בדיבור, כולל ובמיוחד – שהנה הנה באה הגאולה.

– ועפ"ז ישנו גם מענה על השאלה ששואלים על כך שמדברים לאחרונה שהגאולה באה תיכף ומיד ממש – לכאורה: כיצד זה יכול לעבור ולהצליח בצורה חלקה כל כך; כיצד יגיבו בני הבית על זה, ומה יאמר העולם על כך?! והמענה הוא, שאילו עניני הגאולה היו חידוש, אולי הי' מקום לשאלה; אבל היות והגאולה אינה חידוש דבר, אלא כל עניני הגאולה התחילו כבר ("כבתחלה") וכבר נמשכו ונתקבלו בעולם הזה הגשמי התחתון שאין תחתון למטה ממנו (בבחי' "ויעציד כבתחלה") – לא יהי' פלא כאשר הגאולה באה תיכף ומיד ממש!

לעילוי נשמת

ותיק וחסיד אי"א עוסק בצ"צ באמונה
מסור ונתון לעשות צדקה וחסד
בעל מעשים ומרץ ורב פעלים
הרה"ח התמים ר' שניאור זלמן ע"ה
בן הרה"ח התמים ר' יצחק אלחנן הלוי הי"ד
שגלוב

מקושר מאוד לכ"ק אדמו"ר מה"מ מליובאוויטש
ממיסדי ומנהלי הארגון "פרי"
לקרב את היהודים עולי רוסיא לאביהם שבשמים
ולהכניסם בבריתו של אאע"ה
המדריך והמשפיע שלהם ורבים השיב מעון
הפיץ תורה ע"י שיעוריו הרבים
ממנהלי ופעילי מבצע תפילין וכו'
השקיע כוחות רבים לטובת שכונת המלך
ולחיזוק כבוד רבני ליובאוויטש
זכה להעמיד דורות חסידים ואנשי מעשה
נפטר בשם טוב
כ"א תמוז ה'תשס"ו
ת' נ' צ' ב' ה'

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.
יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.
המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).
שיחת הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה".
מעין חי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.
האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770, על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.
הקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת, בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.
ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).
דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.
לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת "אהלי תורה", ניו-יורק.
דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים התנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לעילוי נשמת
הרה"ת ר' בנימין דניאל ב"ר אפרים ע"ה האפמאן
לרגל יום הולדתו, ביום וא"ו אלול
ת. נ. צ. ב. ה.
*
נדפס ע"י משפחתו שיחיו

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved One
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>
TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>